

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Decima Eua[n]gelii[m]. Cu[m]
appropi[n]quaret]. iesus hiero.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Euangelium

135

Alduo furatus est: laudavit eum non simpliciter sed fm quid: quia vt dicit Glosa. Non laudavit eum de fraude sed de providentia: quia providit sibi in posterum.

¶ Quia filij huius seculi. *Lyra.* id est homines temporalibus intenti.

¶ Prudentiores. id est magis astuti et feruidi sūt in temporalib⁹ negotiis agendis.

¶ Filij lucis. id est q^u homines spiritualib⁹ deputati sūt in negotiis spiritualibus:

et hoc videmus ad sensum frequenter accidere: cui⁹ vna ratio est corruptio nature: ppter quā homo prior est ad malū q^u ad bonum. Alia ratio ē:

quia bona temporalia sūt presentia:

ideo fortius movent animum: quia fm Aristotelē. Presens obiectū movet sensum. **¶** Et ego dico vobis. Dico minus parabolam istam adaptat ad nostram eruditionem et salutem: et ad elemosynarum largitionem.

¶ Facite vobis amicos. id est pauperes et bonos homines et etiam sanctos angelos.

¶ De māmōna iniquitatis. Dāmon est demon tentans de diuitijs male acquirendis. Dicuntur autē diuitijs māmōna iniquitatis: quia frequenter ad cupiditatem inducunt: quia faciunt hominē superbire/inebriari/luxuriari/ludere etc.

¶ Unde Augustinus: Omnis dives aut ē iniquus: aut heres iniqui. Item quia raro sine peccato acquiruntur. Unde Apostolus: Qui volunt diuites fieri/incidunt in laqueos diaboli. Item quia iniquiter possidentur ab hominibus. Mā vnus in ipsis abundat: et alius parum aut nihil de ipsis habet.

¶ Et cum defeceritis. *Lyra.* scilicet a presenti vita.

¶ Recipiant vos in eterna tabernacula. id est per sua merita et suffragia impetrent apud deum vos fina liter recipi in vitam eternam.

¶ Unde circa presens euangelium vbi dicit: Facite vobis amicos māmōna iniquitatis. Notandum q^u quatuor modis possumus nobis facere amicos d^{icitur} rebus temporalib⁹. Primo cum integre restituntur hereditibus ea que per rapinam vel furtum male acq^uisita sunt.

Et humiliter petunt remissio de iniuria eis illata differendo restitutionē.

Secundo: cū ignoratur cui restituantur et tunc de consilio confessoris pauperibus eroget. Tercio: cum aliquis contra institutionem ecclesie lucratur: vt laborando diebus festis vel aliter: ita tamen q^u de tali non tenetur ad restitutionem: vt est lucrum d^{icitur} in re meretricio: tunc enim sumenda est medicina vnde facta sunt vulnera: et danda est de hoc elemosyna pauperib⁹.

Quarto: faciendi sunt amici de diuitijs que inique seruantur cum nimia tenacitate. Potest enim quis damnari eo q^u nō dat sua.

Unde dicitur: Discedite a me maledicti in ignem eternum. Elurui et non dedistis mihi manducare. Unde dives epulo dānatus est: quia non dedit sua: vt patet Lucę. xvi. capitulo.

¶ Cum appropinquaret Iesus hierusalem videns ciuitatem fleuit super illam dicens. Quia si cognouissēs.

Luce. xix. Historia huius euangelij facta est anno christi. xxxiii. xii. kalendas Aprilis dominica palmarum. luna. x. inditioe.

Quatuor modis faciendi sunt amici d^{icitur} māmōna iniquitatis.

¶

Postilla

Dominica. X. post octa. Penteco.

S vj. Ante initium illius euangelij scribit san-
ctus Lucas in eodem capitulo: qd domi-
nus iesus cum in die palmarum appropin-
quaret ad descensum montis oliueti: eg-
gerunt turbe descendentium gaudentes

laudare deum vo-
ce magna sup om-
nibus quas vide-
rant virtutibus di-
centes: Benedict⁹
qui venit in nomi-
ne domini: pax in
celo et gloria in ex-
cellis. Et quidam
phariseorū de tur-
bis dixerunt ad il-
lum: Dagister in-
crepa discipulos tu-
os. Quib⁹ ipse ait:
Dico vobis: quia
si bi tacuerint/lapi-
des clamabunt.

Tunc statim sequi
tur euangelium ho-
diernum. a ¶ **C**ū
appropiaret
Iesus hierusa-
lem. Lyra. non so-
lum corporis gres-
su sed etiam com-
passionis affectu.
b ¶ **V**idens ci-
uitatem, scilicet
hierusalem: in qua
diu vigerat cultus
diuinus. c ¶ **E**le-
uit super illam.
Lyra. scilicet sicut
compassionis: tum
propter mala cul-
pe que ibi multipli-
cata fuerunt: tum
propter mala pe-
ne que futura imine-
bant. Notandum/

Christus q̄. Notandum/
ter flevit. & christus quater
flevit. Primo in
natiuitate, vnde di
Sab. 7. a. citur. Dilinam vo

cem similem omnibus emitti plorans: vnde etiam canitur: *Vagit infans inter arta positus p̄sepia. Secūdo in Lazari suscitacione. Tertio super ciuitatem hierusalem. Quarto in sua passione. vnde dicit:*

Cum clamore, vali
do ⁊ lachrymis ex
auditus est.

d Quia si co-
gnouisses. Bor-
ra. scilicet ruinam
et euerfionem que
tibi imminet.

e Et tu. supple
fleres. f Et qui
dem in hac die
tua. scilicet prospe
ra: in qua facis vo
luntatem tuam.

8 Que ad pa-
cem tibi. scilicet
modico tēpore du-
raturam: Et ideo
nunc gaudes: quia

imminencia nō vi-
des. h̄ ¶ Nunc
autem abscondi-
ta sunt ab oculis
tuis. scilicet mala
que futura sunt ti-

bi. i. Quia ve
nient dies in te:
et circumdabit
te inimici tui.
Gozra. scilicet prin

cipes romani cum
exercitu valde for-
ti. k **C** Gallo. ad
litteram: quia tres
aggeres dicuntur ro-

mani fecisse circa
hierusalem capien
dam. **I** Et co
gustabat te vin
dix. scilicet coedu

dendo ⁊ prohiben
do introitum ⁊ ex
itū: ⁊ introductionē
virtualiū ⁊ armon

Dominica. X. post octavas
Pentecostes. *Evangelium Lu-*
ce. XIX. f. in fine. *Vide 26. 2. capit. p. 10*
De Deo ministris po-
stulatis ad p. 10.

6 scilicet propter mala ciuitati in
fuit futura pericula.

uit super illam / dicens: Quia si
subaudiuisses que modo exultas.
cognouisses et tu. Et quidem in

§ tua est: quia ea videris vt vis.
 § saluet est illa dies vn
 de gaudes.
 hac die tua que ad pacem tibi: §
 § pericula futura.

nunc autem abscondita sunt ab
 mali et periculosi.
 ecce pena quam imminet
 tem ignorat.

oculis tuis: quia venient dies
in te: et circumdabunt te inimi-
ci tui munitionibus.

ci tui vallo : et circumdabunt
te : et coangustabunt te vndiq:

Arum. Tñ Josephus dicit: qd angustia famis mulieres pueros ppos comederūt. **a** Et ad terram prosternēt te. **L**a/pta enim ciuitate turre et muros diruerunt: et cuncta edificia eiecerunt ad terrā.

b Et si tu. q in

re. **B**or. i. habita-

tores tuos: aliq̄s

occidēdo: aliquos

captando. **c** Et

nō relinquet in

te lapidem sup

lapidem. scilicet

funditus euerterē

do. **B**oc iaz patet

ad oculum: quia se

pulchrū christi qd

olim erat extra ci-

uitatem: iam est in

medio ciuitatis.

d Et q nō co-

gnoueris tēpus

uisitacionis tue

scilicet quo creator

omnium per incar-

nationis mysteri-

um: et per predi-

cationis officium:

te uisitare dignat

est: quem non rece-

pisti: vsq̄ ad mor-

tem persecutus fu-

isti. Sciendum: q

misericos deus non statim punit homi-

nes cum peccant: sed prolongat ipsis vi-

tam propter emendam: sicut hō cum vi-

det foramē in forularibus vel in vestimen-

tis suis: nō statim eos pūcit: sed facit eos

refici: quousq̄ nō sit amplius spes de re-

paratione ipsorum. Sic dominus Iesus

christus nō statim pūxit Iherusalē: sed

per quadraginta duos annos protraxit.

Sed quia inuenit eam incorrigibilē: tunc

permisit eam destrui a romanis principi-

bis. **f** Tito et Vespasiano. **e** Et in-

gressus in templum. Et hoc ppter no-

strā instructionē. Tñ **L**byl. Tu christi

imitator: fact: cū ingressus fueris aliquā

ciuitatē: an oēm actū ad ecclesiā curras:

q: ppiū boni filii ē: vt venies pmo currat ad domū p̄ris. **f** **E**pit eiecere vedētes et emētes. **L**y. Hā sacerdotes ppe cupiditatē et auariciā suā in pmo atrio tēpli fecerūt aliq̄ loca venalia: vt aduenien-

instrumentis bellicis.

a Et ad terram prosternent te: et fi-

ques.

habitant.

b lios tuos qui in te sunt. Et nōn

numera.

relinquent in te lapidem super la-

pidem.

c eo q nō cognoueris tem-

pus uisitacionis tue. Et ingres-

sus templum: cepit eiecere ven-

ientes et emētes: dicens illis: **s**

Scriptum est: quia domus mea

domus orationis est: vōs autē

dantur pauperes per vōs.

fecistis illam speluncam latro-

num. Et erat quotidie docens

in templo.

dicēs il. Scriptū est em: domus mea. **B**or. i. meo cultui dedicata. In qui-

bus dōbis ostēdit se esse deū: qz templū so-

lius dei ē. **b** **D**om' ora. ē. nō dom'

negociatōis: nō vane locutōis: nō specta-

culor. **E**riō dicit **A**ug' i regula. In orato-

rio nemo aliqd agat: nisi ad qd factū est:

vñ nomen cepit. **i** **C**los autē se. illā

spe. la. qz ipi nō curabāt de cultu dei: sed

de excoatione ppli p astutias exq̄sitas.

Spelunca autē latronū dicit loc' vbi spo-

lia que rapiunt ponunt: et hoc fecerūt sa-

cerdotes de templo: vt iā dictū ē. **k** **E**t

erat doc. quoti. in tēplo. Tñ **B**rego.

Redemptor noster nec indignis nec in-

gratis verba predicationis subtrahit. **J**m

res si nō haberent

qd offerret: inueni-

rent ibi ad emēdū:

et si aliqui non ha-

berent vnde eme-

rent: posuerunt ibi

nūmularios a qui-

bus acciperent pe-

cuniā. Sed queri-

tur hic: qre nō resti-

terūt christo: **R**ū-

der **L**yra: q ex ocu-

lis ei' et a facie ex-

bat quidaz fulgor

terrēs eos: ita q nō

audebāt resistere:

sicut etiam in voce

sua terruit eos qui

veniebant ad capi-

endū eū. q cū auā-

rent ipm dicentē:

Ego sū: abierūt re-

tro: sū et ceciderūt

in terrā. In volun-

tate christi erat oñ-

dere infirmitatē as-

sumptā: et etiā sug-

diuinitatis p̄uere.

Jo. 18. a

Spelunca
latronum

Dominica. XI. post octa. Pente.

E hoc non dat nobis exemplum fidei. Notandum quoque illi ad quos pertinet ut predicent/frequenter debet predicare: et qui hoc negligunt: multas conuersiones que habent in sacris scripturis/ per omnia seculi incurrunt. An-

Exo. 33. b. de dicit: Si dices te me ad impietatem pie morte morieris: nec locutus fu-
eris ut se custodiat impius a via sua: ipse impius in im-
pietate sua morietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram. vn-

Mat. 6. b. de dicitur: Ne mihi quia tacui: quia vir pollutus labijs ego sum. Et alibi di-

2. Co. 9. c. citur. Ne mihi est si non euangelica-

Sab. 7. a. uero vobis. Circa presens euangelium ubi dicitur: Videns iesus ciuitatem hierusalem/ fleuit super eam. Notandum quod (ut ex scriptura haberi potest) quadruplex est fletus christi: qui significat quadruplicem fletum quem in hac vita habere debemus. Primus est fletus infantie: sicut de christo canitur: Agit infans inter arta positis presepeia. Unde dicitur: Similem vocem omnibus emisit plorans: qui significat fletum quem habere debemus pro incolatu presentis miserie. Unde Augustinus. Puer qui nascitur a ploratu incipit: nec ridere potest: sed statim natus plorat: propheta sue calamitatis. Secundus est fletus qui fleuit super Lazarum: ad vitam cum reuocando: qui significat fletum quem habere debemus pro patrie dissolutione. Unde psalmista dicit: Deu mihi: quia incolatus meus prolongatus est. Ter-

Ps. 119. b. tius est fletus quo fleuit super ciuitatem hierusalem in die palmarum: qui significat fletum quem habere debemus pro compassione miserorum. Unde dicitur: Quis dabit capiti meo aquam/ et oculis meis

fontem lachrymarum: et plorabo die ac nocte interfectos populi mei: unde etiam dicitur: Quis infirmatur et ego non infirmor: quis scandalizatur et ego non vior? Quartus est fletus quo fleuit in cruce. vn-

2. Cor. 12. a. de. Cum clamore valido et lachrymis offerens/ exauditus est pro sua reuerentia: qui significat fletum quem habere debemus in cruce penitentie/ ex compunctione peccatorum. Unde psalmista. Lauabo per singulas noctes lectum meum: id est cor meum et faciem anime mee. Sic fleuit et lauit maria magdalena: et mundata est. Sic fleuit et lauit Petrus pec-

Dominica. XI. post octauas

Pen. Euāgelium. Luc. XVIII. b in principio.

In illo tempore. Dixit iesus ad quosdam quosdam

catum suum. Unde dicitur: Egressus foras fleuit amare etc.

Dixit iesus ad quosdam qui in se confidebant etc. Luc. xvij. Historia huius euangelii dixit dominus anno eius. xxxij kalendas Aprilis: dominica: luna. x. indictione. vj. Ante initium illius euangelii scribit sanctus Lucas in eodem capitulo: quod christus dixit parabolam istam. Iudex quidam erat in quadam ciuitate: qui deum non timebat: et hominem non reuerbatur. Vidua autem quedam erat in ciuitate illa: et veniebat ad eum/ dicens: Iudica me de aduersario meo: et nolebat pro multo tempus. Post hoc dixit intra se: Et si deum non timeo/ nec hominem reuerbor: tamen quia molesta est mihi hec vidua/ vindicabo illam/ scilicet faciendo ei iusticiam: ne in nouissimo veniens suggillet me: id est suffocet me tediosis clamoribus. Lucas Irem suggillare: id est suffocare/ strangulare/ perdenare. Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernum. a Dixit iesus ad quosdam qui in se confidebant. in suis mer-